

Veel vast werk

Ruim vier van de vijf werknemers in de cumelasector zijn in vaste dienst. Dit blijkt uit het arbeidsmarktonderzoek dat vorig jaar is verricht door Colland. Opvallend is ook dat het aantal werknemers nog iets stijgt, terwijl dit in andere groene sectoren daalt.

Binnen Colland maakt de cumelasector met 2208 aangesloten bedrijven inmiddels veertien procent van het totaal uit. Dit maakt de cumelasector één van de grootste werkgevers binnen de groene en agrarische sectoren. In de tabel is te zien dat de economische crisis de sector maar beperkt heeft geraakt. De afgelopen acht jaar is het aantal bedrijven nauwelijks gedaald en datzelfde geldt voor het aantal werknemers. Wel is sinds 2008 sprake van een licht dalende trend. Dit is vooral een gevolg van een lichte krimp bij de gemengde en grondverzetbedrijven. Uit verschillende onderzoeken van de laatste jaren is al gebleken dat agrarische loonbedrijven minder gevoelig zijn voor de effecten van de crisis.

Opvallend is dat in 2013 alweer een kentering optrad en dat de instroom van nieuw personeel iets groter was dan de uitstroom. Het aantal werknemers nam weer met 0,1 procent toe. Een heel verschil met de andere sectoren binnen Colland, waar de uitstroom gemiddeld 1,8 procent bedroeg. Het laat zien dat er daadwerkelijk een verschil is tussen de cumelasector en de andere aangesloten sectoren. Dit blijkt ook als de totale uitstroom vanuit Colland wordt bekeken. Afgelopen jaar was de totale uitstroom 21.500 werknemers. Daar stonden 18.000 mensen tegenover die afgelopen jaar in één van de Colland-sectoren aan de slag gingen. Die uitstroom lijkt zeker in de cumelasector een probleem, want elf procent van de werkgevers gaf aan te maken te hebben met moeilijk vervulbare vacatures. Ook daarin onderscheidt de sector zich, want daar-

mee is het aantal bedrijven dat hiermee te maken heeft maar liefst negentien procent groter dan in andere sectoren.

Vaste contracten

Uit het arbeidsmarktonderzoek blijkt dat binnen de cumelasector een opvallend hoog aandeel medewerkers in vaste dienst is. Bij maar liefst 84 procent van alle contracten is sprake van een vast dienstverband, zoals uit de grafiek blijkt. Dat is veel meer dan in andere sectoren. Onder extern personeel vallen in dit onderzoek uitzendkrachten, freelancers, collegiale inleen, payrollmedewerkers en andere inleenkrachten. Stagiairs en meewerkende familieleden tellen niet mee.

De cijfers geven aan dat in de cumelasector minder dan in andere sectoren gebruik wordt gemaakt van uitzendkrachten en extern personeel. De nieuwe Wet werk en zekerheid, die gericht is op het bieden van zo veel mogelijk zekerheid op het gebied van arbeid, lijkt dus niet nodig voor de cumelasector. De meeste werknemers zijn in dienst bij bedrijven in Zuid-Holland en Noord-Brabant. Het kleinste aantal werknemers dat in de cumelasector werkzaam is, is te vinden in Flevoland en Groningen.

TEKST: Kim Gerritsen,
stagiaire afdeling communicatie Actor

Jaap Bosma (CNV Vakmensen):

“Mensen zijn gewend flexibel te werken”

Als afdelingsbestuurder is Jaap Bosma binnen CNV vakmensen al bijna 25 jaar de vertegenwoordiger van werknemers in de cumelasector. Hij zit niet alleen aan tafel bij de cao-onderhandelingen, maar is bijvoorbeeld ook betrokken bij het overleg met scholen en AOC's (waarop je specifieke opleidingen kunt volgen in de groene sector). Belangrijk vindt hij het om goed te kijken hoe de behoeften onder de werkgevers te koppelen zijn aan de mogelijkheden van scholen. “Ons gezamenlijke doel is de cumelaAcademie toekomstige werknemers af te laten leveren die de vraag vanuit de werkgeversmarkt zo goed mogelijk bedienen.”

Wat is de connectie tussen het CNV en CUMELA Nederland?

“Wij zijn beide belangenbehartiger; we spreken ar-

beidsvoorwaarden voor werknemers af met CUMELA Nederland. Daarbinnen heeft zowel CNV als CUMELA Nederland een eigen visie op de arbeidsmarkt. Het gaat hier om vraagstukken rond scholing en arbeidsomstandigheden, maar ook om het behoud en ontwikkelen van kennis en kunde.”

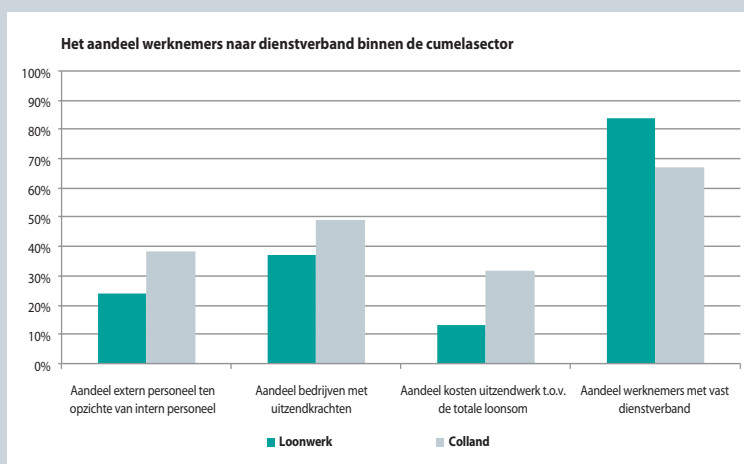
Wat valt u op in het arbeidsmarktonderzoek 2014?

“Dat het aantal uitzendkrachten en extern personeel in de cumelasector lager is dan in andere groene en agrarische sectoren. Het is ook te verklaren doordat in deze sector de combinatie mens en machine een grotere rol vervult dan in de andere sectoren. Hierdoor is er minder ruimte voor uitzendwerk, want je wilt wel personeel op je machine dat het klappen van de zweep kent, de machine onder controle heeft en de verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat kent. Maar ook de cultuur speelt een rol in het grote aantal vaste krachten.”

Het onderzoek

In 2014 heeft Colland Arbeidsmarkt in samenwerking met Aequor een onderzoek uitgevoerd binnen de agrarische en groene sector. Met het onderzoek onder ruim 3000 bedrijven is inzicht verkregen in het ondernemingsklimaat en de arbeidsmarkt. In dit artikel zijn de resultaten van de cumelasector er uitgelicht. De cijfers laten zien wat het huidige ondernemingsklimaat is en wat ondernemers verwachten voor de toekomst. De resultaten zijn voor zowel overheden en beroepsonderwijs als bedrijven en werknemers interessant. Meer resultaten zijn terug te vinden op de website van Colland Arbeidsmarkt, www.collandarbeidsmarkt.nl. Hier vindt u naast het rapport een dashboard met een grafische weergave van de resultaten en overzichten per subsector. Wanneer u vragen heeft over het onderzoek kunt u contact opnemen met Christ Essens van het Colland-bestuursbureau op telefoonnummer 06-22562996.

Aantal bedrijven en werknemers in de sector

Aantal bedrijven en werknemers in de sector

Loonwerk ultimo jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal bedrijven	2256	2275	2345	2353	2295	2251	2213	2208
Ontwikkeling in procenten		0,8%	3,1%	0,3%	-2,5%	-1,9%	-1,7%	-0,2%
Aantal dienstverbanden	20.326	21.082	22.430	22.298	22.222	21.979	21.626	21.572
Ontwikkeling in procenten		3,7%	6,4%	-0,6%	-0,3%	-1,1%	-1,6%	-0,2%

Wat bedoelt u precies met cultuur?

"De cultuur binnen de cumelasector is doorgaans no-nonsense. Het is naast denken vooral een kwestie van doen. Mensen hebben een verbondenheid met de agrarische sector, waardoor er geen sprake is van een zogenaamde negen-tot-vijfmentaliteit. Werknemers zijn bereid langer te werken wanneer dat nodig is. Ze zijn ook gewend aan flexibel werken, omdat je afhankelijk bent van weersomstandigheden. Hier moet je je op kunnen aanpassen."

Ziet u de groei van de sector bij voorbaat als iets positiefs?

"Natuurlijk is het een goed teken dat de cumelasector iets groeit, maar daar spelen verschillende factoren in mee. Andere sectoren zijn zoals gezegd afhankelijker van uitzendkrachten. Die uitzendkrachten staan niet geregistreerd, wat vertekend kan zijn voor het onderzoeksresultaat."

Wat betekenen de resultaten voor de cumelasector?

"Er zijn enorme veranderingen op het gebied van technologie, wat in de cumelasector van belang is door het machinegebonden werk. Machines

worden bovendien steeds groter, slimmer en complexer. Nu al zie je trekkers rond rijden zonder een bestuurder erin. Je ziet een verschuiving van handwerk naar machinewerk."

Wat kan de werkgever precies met de onderzoeksresultaten?

"Werknemers zouden zich bewuster moeten zijn van de gevolgen die de ontwikkelingen hebben op hun baan. Daar kan de werkgever een rol in vervullen. Zowel werkgever als werknemer zou zich voortdurend moeten afvragen: waar staan we over vijf jaar? Is mijn baan dan verdwenen of ben ik zodanig meegegroeid in de ontwikkelingen dat ik nog steeds werkzaamheden kan uitvoeren? Werkgevers dienen hun koers uit te stippelen met de ontwikkelingen in het achterhoofd. Duidelijk moet zijn wat het doel is, hoeveel werknemers hij over een tijd nog nodig zal hebben en wat de ontwikkeling van deze werknemers is op het gebied van werkdruk, machines en kennis. Werkgevers doen er goed aan om hun werknemers mee te nemen in de ontwikkelingen die zij als ondernemer en onderneming meemaken."